

**Civilna iniciativa »Izbrisani mali delničarji Nove KBM« in
Sekcija NKBM pri Vseslovenskem združenju malih delničarjev**

Evropska komisija
Predsednik José Manuel Barroso
Rue de la Loi / Wetstraat 170
B-1049 Bruxelles/Brussel
Belgique/België

Ruše, Ljubljana, 18. marec 2014

Spoštovani gospod José Manuel Barroso, Predsednik Evropske komisije!

Pišemo Vam v imenu malih (nepoučenih) vlagateljev Nove kreditne banke Maribor (dalje NKBM), do 17. decembra 2013 družbe z največ delničarji v Sloveniji. Tega dne je Banka Slovenije sprejela *Odločbo o izrednih ukrepih*, s katero so med drugim »prenehale vse kvalificirane obveznosti banke«, med njimi so bile tudi delnice in podrejene obveznice. V treh bankah z večinskim državnim lastništvom je bilo razlastninjenih sto tisoč imetnikov bančnih delnic, 2.000 lastnikov podrejenih obveznic ter preko njih pol milijona državljanov (četrtnina prebivalstva), ki varčujejo v pokojninskih družbah, družbah za upravljanje in zavarovalnicah, skupaj za nad 500 milijonov evrov (dalje M€). Izgube so utrpela tudi številna podjetja in občine. Časopis Večer je 20. 12. 2013 zapisal: »Eden od pogojev za državno pomoč je bil v celoti izničiti premoženje delničarjev in imetnikov podrejenih obveznic.« Celotno lastništvo banke z našim kapitalom vred je država prenesla nase.

Država Republika Slovenija (dalje država) je leta 2007 v prvi množični javni prodaji delnic kake državne družbe prodala 109.627 državljanom 5,6 milijona delnic NKBM po 27 € (evrov). Število delnic za posameznega delničarja je bilo omejeno tako, da je lahko vplačal največ 7.000 €. Povprečna naložba je znašala 1.380 €. Mnogi od varčevalcev so svoje (vezane) depozite v isti banki pretvorili v delnice, nekateri so si denar za nakup izposodili. Finančni minister takratne konservativne vlade, dr. Andrej Bajuk, je trdil, da je cena poštena, mednarodno preverjena, da se bo naložba dolgoročno splačala in je varna. NKBM je pred prodajo objavila *Povzetek prospekta o ponudbi delnic javnosti*¹, ki sta ga potrdili tako Vlada RS kot Agencija za trg vrednostnih papirjev; prospekt je torej uradna pogodba, v kateri so zapisane pravice imetnikov delnic. V njem je bila tudi simbolična spodbuda (2 delnici, vredni 54 €) za dolgoročno lastništvo – več kot 90 % malih (nepoučenih) vlagateljev, ki so kupili delnice, je banki res ostalo zvestih do konca, do izbrisa delnic ter izgube zaupanja v domače banke, državo in Evropsko komisijo. Mali vlagatelji torej niso bili špekulanti, kot bi lahko sledilo iz besed predsednika Evropskega parlamenta, g. Martina Schultza: »Peščica pobira velike dobičke in zanje celo ne plačuje davkov, a ko je treba pokrivati izgube bank, pade to na pleča davkoplačevalcev.«² Morda so v razvitih državah EU lastniki bank res milijonarji, ki so s krizo obogateli – pri

¹ Povzetek prospekta o ponudbi delnic javnosti, NKBM, 2007.

² Schultz slovenskim poslancem, RTV SLO MMC, <http://www.rtvlo.si/evropska-unija/schulz-slovenskim-poslancem-mocni-smo-le-skupaj/332094>, 14. 3. 2014.

nas je bila skoraj četrtnina banke v imetništvu malih delničarjev, ki so se jim v krizi plače in pokojnine zmanjševale, če so jih sploh dobili.

Zahteve Evropske komisije za pregled kakovosti sredstev in obremenitvene preizkuse

Na zahtevo Evropske komisije je bil lani v NKBM napravljen pregled kakovosti sredstev in izvedeni so bili obremenitveni preizkusi glede na stanje **31. 12. 2012**. NKBM je takrat imela 327 M€ najbolj kakovostnega temeljnega kapitala (Core Tier 1, CT1) – kapitalska ustreznost je bila 9,17 %. Poleg tega je imela za 70 M€ dobička pred oblikovanjem oslabitev in rezervacij, ki so do takrat znašale kumulativno 675 M€. Glavni pregled je opravila družba Oliver Wyman, ki jo je izbrala Evropska centralna banka.³ Ugotovila je, da bi v primeru neugodnega scenarija z 1 % verjetnostjo uresničenja lahko v obdobju 2013–2015 nastala bodoča, domnevna izguba 1.947 M€. Ker je bila absorpcijska sposobnost NKBM ocenjena na 892 M€, naj bi na koncu leta 2015 morebitna nepokrita neto izguba znašala 1.055 M€⁴.

Državni zbor RS je na zahtevo Evropske komisije, v skladu z njenim *Sporočilom*⁵ dne 14. 11. 2013, sprejel *Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu*⁶. Potem ko je Evropska komisija odobrila ukrepe izredne pomoči, je Banka Slovenije izdala zgoraj omenjeno *Odločbo o izrednih ukrepih*.

Že v dobrem mesecu po izdaji *Odločbe* in izbrisu delnic in obveznic se je pokazalo, da so bile predpostavke obremenitvenih preizkusov napačne in s tem ocene o potencialni nepokriti izgubi v višini 1.055 M€ nerealne. Npr. padec BDP je bil v neugodnem scenariju za leto 2013 ocenjen na –3,1 %, dejansko je bil –1,1 %, letos naj bi bil padec –1,0 %, državni Urad za makroekonomske analize in razvoj pa napoveduje rast +0,5 %! NKBM je v letu 2013 poslovala z izgubo 62 M€, leta 2014 bo po predvidevanjih poslovala pozitivno celo po oslabitvah oz. rezervacijah. Avstrijska banka Raiffeisen je pri 113 M€ »zelo konzervativno« ugotovljenega kapitalskega primanjkljaja v istem obremenitvenem preizkusu svojo podružnico v Sloveniji dokapitalizirala le s 40 M€. Svojih delničarjev niso razlastnili, saj s tem višine kapitala ne bi spremenili, nasilna zamenjava lastnikov pa bi bila usodna za banko in državo Avstrijo. Osnova tržnega gospodarstva je zbiranje in vlaganje kapitala, »kreditni kapitalizem« pa hitro propade, kot dokazujejo tudi nedavne slovenske izkušnje.

V zadnji, pred izbrisom objavljeni bilanci **30. 9. 2013** je znašal celotni kapital Skupine NKBM 278 M€, kumulativne oslabitve in rezervacije pa 847,8 M€, 110 % onih iz leta 2012⁷. Dobiček iz rednega poslovanja od 1. 1. 2013 do 30. 9. 2013 je znašal 25,8 M€; ker so bile neto rezervacije in oslabitve 95,7 M€, je čista izguba znašala 66,9 M€. Kapitalska ustreznost NKBM je bila 8,39 %, le malo pod zahtevano mejo 9,0 %. Bilance NKBM na dan izbrisa delnic in obveznic niso bile opravljene in ne objavljene, zato so bile možne manipulacije poslovnega uspeha in premoženja delničarjev.

Razkrite manipulacije države

Dne **17. 12. 2013** je po podatkih Banke Slovenije kapital NKBM znašal 143,2 M€, kar pomeni, da so odpisi in rezervacije dosegli 982,6 M€. NKBM je za 'slabe terjatve' dobila od Družbe za upravljanje terjatev bank (DUTB) obveznice v višini 390 M€. Če upoštevamo še dobiček tekočega leta 61 M€, so tega dne znašala

³ Benoît Cœuré, Delo, 15. 2. 2013.

⁴ <http://www.nkbm.si/rezultati-skrbnega-pregleda>.

⁵ Evropska komisija, Pravila o državi pomoči bankam, 2013/C 216/01 (Ur. l. EU, 30. 7. 2013).

⁶ ZBan-1L, Ur. l. RS, št. 96/2013.

⁷ Rezultati Skupine Nove KBM nakazujejo ugodne trende, 29. 11. 2013, spletna stran NKBM (dostop 8. 1. 2014).

sredstva lastnikov vsaj 594 M€. Iz navedenega je očitno, da je bil kapital pozitiven in banka solventna. Izbris malih delničarjev ni bil upravičen – kapital je bil pozitiven, za doseganje kapitalske ustreznosti 9,0 % bi zadoščala dokapitalizacija okoli 30 M€. Uprava je želela dobiti 300 M€, da bi imela več kapitalske rezerve. Država jo je 18. 12. 2013 dokapitalizirala s 620 M€ v denarju in z obveznicami v višini 250 M€ ter še »kupnino« 390 M€ preko DUTB, skupaj s 1.260 M€, tako da je imela po prvi oceni 16,8 %, po zaključni bilanci 2013 pa celo 19,1 % kapitalsko ustreznost! Predsednik uprave NKBM je 28. 12. 2013 izjavil: »Sanacija NKBM bi uspela tudi z manj kapitala. ... Kaže, da so bila zavarovanja naših kreditov vrednotena precej strožje od tržnih ocen.«

Od 1.260 M€ je bilo torej 640 M€ danih v obveznicah, tj. kot obljubljeni plačili v dveh ali treh letih. Od 620 M€ v gotovini je država 361 M€ svojih depozitov in 56 M€ obveznic spremenila v lastniški kapital. NKBM naj bi torej dobila samo 223 M€ sredstev, 80 M€ manj kot je dokapitalizacije pričakovala. S prenosom na DUTB je država banki odtujila terjatve v višini 1.022,7 M€ in še skoraj dvakrat toliko garancij zanje. Ključni so bili prenosi dobrih podjetij (bonitete C in B) z garancijami (nepremičninami) vred in ne prenosi slabih terjatev; doslej prenesena podjetja večinoma redno odplačujejo svoje obveznosti do banke in želijo le reprogramiranje obveznosti. Med njimi naj navedemo npr. Pivovarno Laško, ki ima v svoji lasti tudi četrtino Mercatorja, Pivovarno Union, Radensko, časopisni družbi Delo in Večer idr. Kot drugi primer navajamo družbo Gradis Celje, ki je imela 100 % garancijo države in še nepremičnine kot dodatno garancijo. Na DUTB so jo prenesli s 7 % vrednostjo – s tem je država razbremenila sebe, NKBM pa povzročila dodatno izgubo. Očitno je šlo za prodajo dobrih podjetij na zahtevo Evropske komisije. DUTB mora ta podjetja prodati – zato državne banke nanjo niso smele prenesti 'slabih terjatev' podjetij iz držav nekdanje Jugoslavije. Hkrati je država na zahtevo Evropske komisije morala razlastiti imetnike delnic in podrejenih obveznic.

'Slabe terjatve' so ob prenosu na DUTB umetno znižali tako, da jih je medresorska komisija Ministrstva za finance RS in Banke Slovenije, po sugestiji in odobritvi Evropske komisije, znižala na približno tretjino in za vsak evro poplačila terjatev dobila dodatno še cca. 5 € garancij; DUTB je tako prevzela od NKBM 1.022,7 M€ terjatev in blizu 2.000 M€ garancij; obljubila je 390 M€ poplačila v obveznicah in s tem NKBM povzročila izgubo v višini 632,7 M€. V primeru NKBM je na ta način izguba za leto 2013 znašala namesto ocenjenih 90 M€, kljub prodaji Zavarovalnice Maribor, kar 673,4 M€⁸. Zelo malo verjetne izgube so bile na ta način spremenjene v dejanske in objavljene kot že realizirane izgube. Da bi odločitve medresorske skupine legalizirali, so očitno od januarja do marca 2014 'ugotovili' dodatne izgube⁹, čeprav sta revizijski hiši Deloitte in Ernst & Young delali pregled kakovosti sredstev vzporedno z obremenitvenimi preizkusi. S tem je bilo izničenih zgoraj omenjenih 594 M€ sredstev lastnikov delnic in obveznic. Ostala so v NKBM, le lastnik je postala država (597,8 M€). Ker so številke enake kot v predvideni izgubi 2013–2015, je potrjeno, da so bile dodatne slabitve izpeljane po izbrisu delnic in obveznic z namenom izničiti pozitivni kapital ter s tem zlasti sredstva imetnikov delnic in obveznic¹⁰. Z banko si je država hkrati prilastila še Poštno banko Slovenije, polovico Adria Bank AG, KBM Banko AD in 9 drugih hčerinskih podjetij in se znebila vseh obveznosti za državno garantirane kredite podjetjem. Z drugimi besedami – **država je na zahtevo in ob sodelovanju Evropske komisije izropala banko in okradla njene lastnike!**

Naj dodamo, da je Evropska komisija zahtevala 'neodvisen pregled kakovosti sredstev' že leta 2012 (opravil ga je za 2,5 M€ Ovington, hčerinsko podjetje European Resolution Capital Partners, ERC). Leta 2013 so prišli

⁸ Večer, 1. 3. 2014 in Seonet.

⁹ Velikanska izguba bank: 3,2 milijarde evrov, Delo, 13. 2. 2014.

¹⁰ Razkrivamo odločbe o nacionalizaciji bank, Finance, 17. 3. 2014.

ocenjevalci iz štirih mednarodnih nepremičninskih družb in dveh revizijskih hiš iz londonskega Cityja in za delo dobili 22,1 M€ – za NKBM je šlo 4 M€, relativno veliko več kot so za preglede in preizkuse plačali Španci ali Avstrijci. Leta 2014 bodo ponovni pregledi in preizkusi, ki jih bodo spet plačale s krizo prizadete banke. Evropska komisija je pri lanskem pregledu narekovala kriterije za ocenjevanje slabih terjatev in pogoje za prenos na 'slabo banko', ki še niso bili sprejeti, saj je Evropska centralna banka zanje šele zaprosila Evropski bančni organ (EBA). Med veljavnimi mednarodnimi računovodskimi standardi in vsiljenimi, nelegalnimi kriteriji je razlika, zaradi katere so bili razlaščeni delničarji in lastniki podrejenih obveznic – **postopek ni bil v skladu z načeli pravne države.**

Udarec v Sloveniji je bil veliko številčnejši in usodnejši, kot je bil na Cipru, kjer so 47,5 % vrednosti bančnih depozitov nad 100.000 evri, večinoma v lasti tujih vlagateljev, pretvorili v delnice in z njimi dokapitalizirali Cipersko banko. Nobena od kriznih držav (Grčija, Irska, Italija, Portugalska, Španija) ni izničila premoženja malih vlagateljev. Delničarji NKBM so bili izbrisani v nasprotju s 33. čl. Ustave RS in 1. čl. Protokola h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Država jih je razlastila v dveh fazah. Najprej je nasilno razvrednotila njihove vloge (**5,6 milijona delnic po 27 €, skupaj 151 M€**); prepovedala jim je dokapitalizacijo banke, medtem ko je sama spremenila coco-obveznice in 10 % fiksne obresti nanje v delnice: 100 milijonov delnic po 1 € in 185 milijonov delnic po 1,3 centa, skupaj **285 milijonov delnic za 102,4 M€!** S tem je knjigovodska vrednost delnice padla od 5,37 € na 0,76 €, tržna vrednost pa celo na 0,10 €. Tako je male vlagatelje iztisnila iz lastništva, dosegla 92 % lastništvo banke in nato s posebnim zakonom, ki ga doslej ni sprejela še nobena država v EU, izbrisala njihove delnice.

Kot v posmeh temu neetičnemu dejanju sta država v 347/4. čl. ZBan-1L in Banka Slovenije v *Povzetku odločbe o izrednih ukrepih* zapisali, da delničarji, katerih skupni deleži dosegajo najmanj desetino osnovnega kapitala banke, lahko zaradi uveljavljanja sodnega varstva zoper odločbo Banke Slovenije o izrednem ukrepu zahtevajo sklic skupščine delničarjev in imenovanje osebe, ki v postopkih sodnega varstva zoper odločbo Banke Slovenije zastopa banko – tak delež je imela v tem primeru edino država.

Kriva je Evropska komisija

Predstavniki malih delničarjev smo zahtevali bilance na dan 17. 12. 2013 od uprave NKBM, Vlade RS in Banke Slovenije, vendar jih niso imeli ali nam jih niso hoteli posredovati, kar je protizakonito ravnanje. NKBM imetnikom delnic ni posredovala niti odločb o izbrisu delnic niti pravnega nasveta o možnosti pritožbe, kar je bilo v nasprotju s pravili pravne države in kar so dobili celo tisti, ki jim je komunistična oblast po 2. svetovni vojni nacionalizirala premoženje. Vlada RS in Banka Slovenije sta se v Državnem zboru RS in javnosti pri sprejemanju in uveljavljanju izrednih ukrepov izgovarjali na Evropsko komisijo (EK) oz. na njeno *Sporočilo*³. Ministrstvo za finance RS nam je nedavno posredovalo dopis, v katerem piše: »Brez vzpostavitve pravnega okvira za izvedbo novih pravil³ o državni pomoči za podpirne ukrepe v korist bank ne bi bilo mogoče nadaljevati sanacije tistih bank, ki same niso mogle izpolniti zahtev Banke Slovenije glede kapitalske ustreznosti. Nova pravila Evropske komisije nedvoumno določajo, da državna pomoč banki ne sme biti dodeljena, dokler lastniški kapital, hibridni kapital in podrejeni dolžniški instrumenti ne prispevajo v celoti k izravnavi morebitnih izgub banke.« Bomo videli, če bo isto veljalo za avstrijsko banko Hypo Alpe-Adria?!

Predsednica Vlade RS je v razgovoru¹¹ izjavila: »Od 1. avgusta morajo zaradi evropskih pravil najprej plačati sanacijo bank lastniki in lastniki podrejenih obveznic. Če tega ne bi naredili, ne bi dobili evropskega dovoljenja za dokapitalizacijo bank. ... Na DUTB gresta kredit in zavarovanje. Konec.« 27. 1. je v Državnem zboru RS ponovila: »Praktično nismo imeli druge poti. Uporaba tega izrednega ukrepa je bila skladna z evropskimi pravili. Za sanacijo bank ne bi dobili soglasja Bruslja, če izgub ne bi delili tudi lastniki delnic in obveznic«. Tudi Banka Slovenije je v svojem sporočilu za javnost (20. 1. 2014) zapisala: »Dopustnost vsakega posamičnega primera državne pomoči Evropska komisija posebej presoja. Predhodno soglasje Evropske komisije je pogoj, da država lahko nameni državno pomoč posamezni banki.« Tako Vlada RS kot Banka Slovenije torej trdita, da je za v EU edinstveno razlastitev delničarjev kriva Evropska komisija.

Predsednici Vlade RS smo predlagali, da na osnovi gornjih ugotovitev v zunaj-sodni poravnavi restituira podrejene obveznice ter delnice malih delničarjev v višini dejansko vplačane vrednosti, z odštetimi dividendami in s prištetimi obrestmi za vezane vloge. Podoben sporazum smo po osamosvojitvi dosegli z Banko Slovenije glede deviznih vlog, v splošno zadovoljstvo varčevalcev, bank in države. Kabinet predsednice Vlade RS je na to odgovoril, da se o zunaj-sodni poravnavi ne morejo pogovarjati, saj »bi to vodilo v neskladnost ukrepov sanacije bančnega sistema z evropskimi pravili o državnih pomočeh za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize«.

Država RS se torej izgovarja na Evropsko komisijo. Vendar v *Sporočilu* Evropske komisije ne piše, da je potrebno delničarje razlastiti. Celo države, ki so prejele pomoč (Grčija, Portugalska, Irska, Španija), niso izbrisale delnic in podrejenih obveznic bank. Nemčija, Belgija, Avstrija idr. države članice so celo zasebne banke dokapitalizirale same, brez razlaščenja obstoječih delničarjev in Evropska komisija tega ni štela za pomoč. Španija in Nizozemska pa sta morali odločbe o izničenju delniškega premoženja že razveljaviti. Več kot očitno gre za neenakopravno obravnavo Slovenije.

Zakaj je bilo potrebno uničiti trg kapitala v Sloveniji?

Tako Vlada RS kot Banka Slovenije se izgovarjata, da so »v obdobju gospodarske recesije tveganja iz naslova lastništva delnic in drugih finančnih instrumentov, ki pomenijo za imetnike ob višjem tveganju tudi večji kapitalski donos, bistveno poveča v primerjavi s tveganji in pričakovanji, ki so obstajala v razmerah gospodarske rasti in dobrega stanja bank.« Delničarji NKBM smo v povprečju dobili letno dividendo v višini 0,2 % vložka, kar ne pokriva niti inflacije, kje šele dolgoročnega depozita v banki; tudi vrednost delnice je že pred manipulacijami države padla od knjigovodske vrednosti 14,44 € ob nakupu, na knjigovodsko 5,37 €, tržna pa od 27 € na 1,3 €. Na evropskih in svetovnih borzah so bile lanske vrednosti delnic na rekordnih višinah po krizi, pri nas pa so prav zaradi zgoraj opisanega delovanja države in Evropske komisije (dalje EK) rekordno nizke. Očitno to še ni bilo dovolj – malim vlagateljem so delnice in obveznice kar zaplenili oz. izničili in izbrisali iz registra.

NKBM je državi dala pobudo za izvedbo ukrepov junija 2013, torej pred objavo *Sporočila* EK. V 90. točki *Sporočila* piše, da bodo priglasitve, ki jih je EK evidentirala pred 1. 8. 2013, pregledane glede na merila, ki so se uporabljala v času priglasitve. NKBM ni zasebna banka, temveč je država večinski lastnik in sedanja Predsednica Vlade RS, Alenka Bratušek, je bila članica nadzornega sveta NKBM v letih 2009–2011. *Sporočilo* EK v točkah 28–31 dokapitalizacijo izrecno omogoča. Zakaj bi bila edino v Sloveniji delničarjem bank

¹¹ Ali povsem zaupam bankirjem?, Delo, 28. 12. 2013.

dokapitalizacija prepovedana? Nasprotno, država kot večinski delničar bi se, skupaj z drugimi delničarji, morala zanjo odločno zavzeti.

Država RS je imenovala upravo in vse člane nadzornega sveta NKBM – mali delničarji, kljub 24 % deležu kapitala, v nadzornem svetu niso bili zadostno zastopani, številni njihovi predlogi in pobude – tudi o imenovanju članov nadzornega sveta, dokapitalizaciji in odkupu slabih terjatev – niso bili nikoli upoštevani. Država je zaradi krize in stečajev podjetij od državnih bank zahtevala, da kreditirajo prizadeta podjetja s kršenjem načel za upravljanje s tveganji in internih pravil za dodeljevanje kreditov. V ta namen je v banke naložila več kot 3 milijarde evrov depozitov, sredstva zanje si je izposodila na svetovnih finančnih trgih. Država je (politično) kadrovala vodilne v bankah; pravkar potekajoča parlamentarna preiskava je pokazala, da so politiki na vodstva bank pritiskali tudi z zahtevami po dodeljevanju kreditov, ki so se kasneje izkazali za slabe. Pri do 15 % slabih terjatev v največji državni banki gre za sume prevar in kaznivih dejanj¹², ki jih mediji tedensko razkrivajo. »Nobenega slabega kredita, nobene bančne luknje ni napravil kdo od malih delničarjev«, upravičeno trdijo njihovi predstavniki.¹³

Poleg tega je Banka Slovenije julija 2010, po nareku Evropske centralne banke, zahtevala hitro povečanje kapitalske ustreznosti bank – rok je bil precej krajši, kot ga je npr. za nemške banke zahteval njihov regulator. Poslovne banke so se tej zahtevi prilagajale z zmanjševanjem obsega kreditov, kar je povzročilo večji del 'slabih terjatev'.¹⁴ Zakaj bi bili mali delničarji kaznovani zaradi delovanja države, ki nobenega njihovega predloga ni upoštevala – nemške in francoske banke, ki so neprevidno, v nasprotju z dobro prakso posojale sredstva za 'slabe' kredite, pa bi bile polno zaščitene?

Prepovedati dokapitalizacijo in potem uničiti premoženje sto tisoč malih delničarjev je kršenje pogodbe¹ in pravice do uživanja premoženja, zagotovljene z Ustavo RS in s Konvencijo o varstvu človekovih pravic. Delnic ni mogoče zapleniti, sploh pa ne na osnovi domnevnih, bodočih scenarijev z 1 % verjetnostjo. Še manj pa z manipulacijami, kot so poplava delnic ali nerealno razvrednotenje 'slabih terjatev' in zaplomba garancij zanje. Delničarji in podrejeni upniki v uradnem prospektu ob nakupu delnic oz. obveznic niso bili obveščeni, da jim država vložke lahko zapleni. Učinkovanje zakona za nazaj je poseg v pridobljene pravice, kar je v nasprotju z Ustavo RS. Spreminjanje uradnih kriterijev za ocenjevanje bank in manipulacija bilanc za nazaj pa je kaznivo dejanje ponarejanja listin.

Z izbrisom malih delničarjev in lastnikov podrejenih obveznic sta Evropska komisija in država dokončno uničili slovenski kapitalski trg delnic ter obveznic, podjetniških in državnih. Vzajemni in pokojninski skladi so že skoraj v celoti na tujih trgih, kjer ustvarjajo delovna mesta, v Sloveniji jih pa zapirajo. Predsednik Sveta EU, g. Herman van Rompuy, je ob obisku v Sloveniji, v začetku februarja 2014, Vlado RS za take ukrepe pohvalil!? Z zaplembo delnic, ki so hkrati kotirale na ljubljanski in varšavski borzi in katerih lastniki so bili tudi tuji vlagatelji, sta vlada in Evropska komisija hkrati uničili zaupanje mednarodnih trgov v slovenske delnice in obveznice. Nekateri trdijo, da je bil to namen Evropske komisije oz. lobijev, ki delujejo v Bruslju in odločilno vplivajo na administracijo EU. Zakaj je bilo potrebno sanacijo zavleči za 8 mesecev ter s tem zavreti okrevanje gospodarstva in zelo povečati javni dolg? Pregledi bi lahko bili opravljeni po izvedeni minimalni dokapitalizaciji (300 M€ v primeru NKBM), brez škode za državo, gospodarstvo in davkoplačevalce.

¹² Trojica o vzrokih za milijardne izgube bank, Delo, 24. 1. 2014.

¹³ Gospodarstvo, več podnaslovov, V. Pirc, R. Moge, S. Prelič, I. Ferluga, Večer, 20. 12. 2013, str. 6.

¹⁴ France Križanič, Delo SP, 22. 2. 2014.

Ko tuje borze dosegajo rekordne vrednosti indeksov, indeks Ljubljanske borze dosega četrtno nekdanje vrednosti. Skupni promet na slovenskih kapitalskih trgih je leta 2007 znašal 3.800 M€, leta 2012 pa le 360 M€, manj kot desetino onega iz leta 2007. Grčija, Španija, Irska in Portugalska so v krizi preko borznega trga dobivale desetine milijard evrov vlog, kot injekcijo v gospodarski obtok, pri nas pa so tudi tujci izgubili zaupanje v slovenski finančni trg. Zato je slovenska kriza tako vztrajna.

Evropska banka za obnovo in razvoj (EBRD) pred razprodajo slovenskega premoženja ponovno odpira pisarno v Sloveniji. Tudi drugi 'mrhovinarji' se zbirajo – podjetje Ovington (ERC), ki je v Sloveniji opravljalo obremenitvene preizkuse, je že leta 2013 »ustanovilo sklad, ki namerava kupovati ničvredne slabe naložbe«¹⁵ – potem ko so te družbe pregledale stanje podjetij v Republiki Sloveniji, bodo sedaj lahko svoje 'poznavanje njihovih šibkih točk' izkoriščale za (poceni) nakupe slovenskih bank in podjetij. Očitno je bil to namen nevidnih lobijev, skritih za odločitvami v Bruslju?!

Sporočilo EK v točki 45 posebej opozarja, da je izvzetje zahtev iz točk 43 in 44 mogoče, kadar bi izvajanje takih ukrepov ogrozilo finančno stabilnost ali povzročilo nesorazmerne ukrepe. Sesutje slovenskega kapitalskega trga bo prav gotovo »usodno« za finančno stabilnost Slovenije. NKBM je v letu 2013 že izgubila 178 M€ depozitov, še več jih bo v letu 2014. Če bodo oropani vlagatelji še naprej dvigovali depozite in jih prenašali v nedržavne banke, bo - poleg kršenja Ustave RS, zaradi razlastitev in retroaktivnosti – ogrožena tudi finančna stabilnost podržavljenih bank, torej večine bančnega sistema – zato so bili ukrepi nespametni in **nesorazmerni**.

Predlog rešitve

Predlagamo, da podprete naša prizadevanja za zunaj-sodno rešitev spora, skladno s točko 45 *Sporočila* EK, z izvzetjem zahtev iz točk 43 in 44. Razlastitev malih vlagateljev je **nesorazmeren ukrep**, izvajanje *Odločbe* Banke Slovenije pa **ogroža finančno stabilnost kapitalskega trga, bančnega sistema, gospodarstva in s tem cele države Republike Slovenije**. Povzročila sta, da so pred volitvami v Evropski parlament tudi v Sloveniji začele rasti in pridobivati vpliv evro-skeptične stranke (Delavska stranka Slovenije: »Izstop iz EU, kot jo poznamo danes, je nujen«) in stranke, ki zahtevajo velike vsebinske spremembe v EU (Združena levica, Solidarnost), prav zaradi uničevanja socialno-tržnega gospodarstva ter izigravanja malih vlagateljev s strani finančne industrije, velikega kapitala in njihovih lobijev.

Za civilno iniciativo »Izbrisani mali delničarji Nove KBM«

zasl. prof. dr. Peter Glavič

za Sekcijo NKBM pri VZMD

mag. Kristjan Verbič

Predsednik VZMD

¹⁵ Doktrina šoka, Mladina, 13. 12. 2013.